OIKEUSMINISTERIÖ

LAUSUNTO

Lainvalmisteluosasto
erityisasiantuntija Heini Färkkilä

29.11.2016

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE EDUSKUNNALLE LAIKSI LIIKENNETURVASTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA LAIKSI TIE- JA MAASTOLIIKENNEONNETTOMUUKSIEN TUTKINNASTA (HE 240 /2016 vp)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Oikeusministeriö on antanut valmisteilla olevasta lakiehdotuksesta lausunnon (OM 18/43/2016), jossa esitettyjä näkökohtia on asian jatkovalmistelussa otettu niukasti huomioon. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Liikenneturvasta annettua lakia siten, että lakiin tehdään liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain edellyttämät Liikenneturvan rahoitus- ja ohjausmallia koskevat muutokset. Lisäksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki tie- ja maastoliikenteen onnettomuustutkinnasta. Molemmissa laeissa otettaisiin huomioon lisäksi perustuslain edellyttämät lakitekniset muutokset.

Liikenneturvasta annettu laki (1. lakiehdotus)

Liikenneturva on liikenneturvallisuustyön keskusjärjestö. Liikenneturvasta annetun lain (278/2003) hallituksen esityksessä on katsottu, että Liikenneturva, joka on luonteeltaan julkisoikeudellinen yhdistys, hoitaa perustuslain 124 §:ssä tarkoitettua julkista hallintotehtävää. Esitöissä on katsottu, että Liikenneturvan tiedotuksesta, valistuksesta ja koulutuksesta muodostuva tehtävä on katsottava lähinnä palvelutehtävän luonteiseksi julkiseksi tehtäväksi. Liikenneturvalla ei ole hallinto- tai valvontatehtäviä eikä se muutoinkaan tee kansalaisia tai heidän oikeuksiaan ja etujaan koskevia päätöksiä tai muita hallintopäätöksiä. (HE 211/2002 vp.)

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

Liikenneturvasta annetun lain 8 § esitetään kumottavaksi kokonaisuudessaan. Siinä säädetään yleishallinto-oikeudellisten periaatteiden soveltamisesta Liikenneturvan toiminnassa.

Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaan viittausta hallinnon yleislakeihin ei enää nykyisin ole perustuslain 124 §:n takia välttämätöntä sisällyttää lakiin. Jos kuitenkin hallinnon yleislakeihin halutaan esimerkiksi sääntelyn selkeyden vuoksi viitata, viittauksen on katettava kaikki hallinnon yleislait (esim. PevL 53/2014 vp). Kuitenkin mainitussa kumottavaksi esitetyssä 8 §:ssä säädetään myös siitä, että Liikenneturvan julkisen hallintotehtävän hoitamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia. Tältä osin on otettava huomioon se, että julkisuuslain soveltaminen on lain soveltamisalasäännöksissä kytketty julkisen vallan käyttöön. Jos kysymys on julkisuuslain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetusta lain nojalla julkista tehtävää hoitavasti yksityisestä orgaanista, on aihetta harkita viittaussäännöstä etenkin, jos voi aiheutua epäselvyyttä siitä, mihin asiakirjoihin lakia sovelletaan eli mitkä asiakirjat katsotaan syntyneiksi julkista valtaa käytettäessä. Näin ollen voidaan pitää perusteltuna jatkossakin säätää siitä, että Liikenneturvan julkisen hallintotehtävän hoitamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia. Esityksessä ei ainakaan ole tuotu esiin, että nykytilaa olisi näiltä osin tarkoitus muuttaa.

Edelleen on syytä huomioida, että vaikka hallinnon yleislakeihin ei laissa viitattaisi, tulevat ne jatkossa edelleen sovellettavaksi Liikenneturvan hoitaessa julkista hallintotehtävää.

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi Liikenneturvasta annetun lain 10 §, jonka 1 momentissa säädetään, että liikenne- ja viestintäministeriö ohjaa ja valvoo Liikenneturvan toimintaa ja vahvistaa vuosittain varojen käyttösuunnitelman. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että jatkossa Liikenneturvan valvonta tapahtuu osana valtionavustusmenettelyä. Oikeusministeriö toteaa, että valtionavustuslain mukainen valtionapuviranomaisen valvontatehtävä kohdistuu pitkälti valtionavustuksen käytön valvontaan. Asiassa jää epäselväksi, onko esityksen tavoitteena luopua Liikenneturvan toiminnan ohjaamisesta ja valvonnasta, ja valvoa jatkossa enää valtionavustuksen käyttöä.

Tie- ja maastoliikenteen onnettomuustutkintalaki (2. lakiehdotus)

Tie- ja maastoliikenteen onnettomuustutkinnasta annettu laki (24/2001) esitetään kumottavaksi sekä ja säädettäväksi uusi tie- ja maastoliikenteen onnettomuustutkintalaki. Esityksen tavoitteena on muun muassa selkeyttää onnettomuustutkinnan roolia. Liikennevakuutuskeskus huolehtisi jatkossakin liikenneonnettomuuksien tutkinnan ylläpitämisestä, yleisestä järjestämisestä, suunnittelusta ja koulutuksesta.

Julkinen hallintotehtävä ja julkisen vallan käyttö

Uuden Liikennevakuutuskeskuksesta annetun 1.1.2017 voimaantulevan lain (461/2016) 1 §:n mukaan Liikennevakuutuskeskus on liikennevakuutuksen toimeenpanon ja kehittämisen yhteiselin. Sen tehtävistä säädetään liikennevakuutuslaissa (460/2016) ja tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta annetussa laissa (24/2001). Edelleen Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain 2 §:n mukaan liikennevakuutuslain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden ja Valtiokonttorin on kuuluttava jäsenenä Liikennevakuutuskeskukseen. Liikennevakuutuskeskus ei ole viranomainen.

Mainitun uuden Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain esitöissä on todettu, että liikennevakuutuslainsäädännön toimeenpano on pääosin julkisen hallintotehtävän hoitamista, joka perustuslain 124 §:n edellyttämällä tavalla on lailla annettu yksityisten vakuutusyhtiöiden tehtäväksi. Edelleen esitöissä on todettu, että osassa toimeenpanoa koskevissa tehtävissä on kysymys myös julkisen vallan käytöstä. Liikennevakuutuskeskus toimisi liikennevakuutuksen toimeenpanon ja kehittämisen yhteiselimenä (HE 123/2015 vp). Mainitussa hallituksen esityksessä Liikennevakuutuskeskuksen asemaa perustuslain 124 §:n kannalta on kuitenkin käsitelty vain liikennevakuutuslainsäädännön toimeenpanon näkökulmasta, mistä ei kuitenkaan ole nyt käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä 240/2016 vp kysymys.

Voimassaolevan ja nyt kumottavaksi ehdotetun tie- ja maastoliikenteen onnettomuustutkinnasta annetun lain (24/2001) aiemmassa vuoden 2000 hallituksen esityksessä on selostettu perustuslain 124 §:n sisältöä sekä siihen liittyvää perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntöä kuitenkaan ottamatta suoraa kantaa siihen, onko Liikennevakuutuskeskus sen hoitaessa tie- ja maastoliikenteen tutkintatehtäviä tai tutkijalautakunta tällainen julkista valtaa käyttävä vai julkista hallintotehtävää hoitava taho (HE 145/2000 vp).

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että liikennevakuutuskeskuksen tai tutkijalautakuntien ja niiden asiantuntijoiden asemaa tie- ja maastoliikenteen onnettomuuksien tutkintaan osallistuvina tahoina ei ole aikaisemmin tarkasteltu perustuslain 124 §:n näkökulmasta eikä niiden asemasta ole perustuslakivaliokunnan kannanottoa.

Julkisen hallintotehtävän hoitaminen ja julkisen vallan käyttö

Esityksen 2. lakiehdotuksen 4 §:n mukaan Liikennevakuutuskeskuksen tehtäviin kuuluisi muun muassa asettaa määräajaksi tarpeellinen määrä alueellisia tutkijalautakuntia, määrättävä niiden toimialueet, nimitettävä lautakunnan jäsenet ja puheenjohtaja sekä vahvistettava tutkijalautakuntien palkkiot ja korvaukset kalenterivuosittain. Lisäksi sen tulisi huolehtia

muista liikenneonnettomuuksien tutkintaa ja sen tulosten käyttöä koskevista tehtävistä. Liikennevakuutuskeskuksen asettamat tutkijalautakunnat 2. lakiehdotuksen 5 §:n mukaan suorittaisivat kyseisessä laissa tarkoitetun tie- ja maastoliikenteen onnettomuustutkinnan toimialueellaan. Tutkijalautakunnissa tulisi olla edustettuina tehtävän edellyttämä poliisitoimen, lääketieteen, ajoneuvotekniikan, tienpidon ja käyttäytymistieteen tuntemus.

Tutkijalautakunta tai Liikennevakuutuskeskus päättäisi tutkinnan aloittamisesta. Esityksen 6 §:n 2 momentin mukaan tutkinta suoritettaisiin yhteistoiminnassa samassa asiassa esitutkintaa tai kuolemansyyn tutkintaa suorittavan poliisin kanssa. Tutkijalautakunnan jäsenillä ja muilla 5 §:ssä tarkoitetuilla tutkintaan osallistuvilla olisi oikeus päästä onnettomuuspaikalle ja toimittaa siellä tutkimuksia (2. lakiehdotus 6 § ja 7 §). Edelleen 2. lakiehdotuksen 8 §:n mukaan tutkijalautakunta saisi tehdä tarkastettaville esineille kokeita ja irrottaa esineistä osia sekä ottaa näytteitä, milloin se on tutkimusten vuoksi tarpeellista. Valtuuksien käyttö ei edellyttäisi asianomaisen suostumusta, vaan toimenpiteillä voitaisiin puuttua kansalaisten perusoikeuksiin asianomaisen tahdosta riippumatta.

Esityksessä on monin paikoin otettu mallia turvallisuustutkintalain muotoiluista. Oikeusministeriö korostaa, että turvallisuustutkintalaissa säädetään Onnettomuustutkintakeskuksen tehtävistä, ja Onnettomuustutkintakeskus on viranomainen toisin kuin Liikennevakuutuskeskus ja sen tutkijalautakunnat ja asiantuntijat.

Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksen Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys -osioissa (s. 19–20) on arvioitu 2. lakiehdotusta perustuslain 124 §:n näkökulmasta. Osiossa todetaan, että Liikennevakuutuskeskus ja tutkijalautakunnat, sen jäsenet ja asiantuntijat hoitaisivat 2. lakiehdotuksen perusteella ”viranomaiselle kuuluvia tehtäviä”, ja ilmeisesti päädytty siihen, että mainitut tahot hoitavat julkista hallintotehtävää.

Esityksessä ei ole kuitenkaan arvioitu, sisältääkö Liikennevakuutuskeskuksen ja tutkijalautakuntien tai sen jäsenten tai asiantuntijoiden tehtävät julkisen vallan käyttöä. Esimerkiksi 2. lakiehdotuksen 9 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että tutkijalautakunta voisi toimenpiteillään puuttua kansalaisten perusoikeuksiin asianomaisen tahdosta riippumatta tehdessään tarkastettaville esineille kokeita ja ottaessaan näytteitä.

Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle edellyttää, että tämä on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia, kuten on todettu esityksen sivulla 19. Kuitenkaan esityksessä ei ole tarkasteltu esimerkiksi PL 124 §:n edellyttämää tarkoituksenmukai-

suusvaatimusta. Esityksessä ei ole myöskään tuotu esiin mainittujen toimijoiden tehtävien jakoa toisaalta PL 124 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin ja toisaalta mahdollisuus yksityisoikeudellisiin tehtäviin: onko osa Liikennevakuutuskeskuksen tehtävistä muita kuin näitä PL 124 §:n tarkoittamia. Esityksessä jää myös epäselväksi käyttävätkö mainitut tahot julkista valtaa ja miltä osin.

Asian valmistelu -otsikon alla esityksen sivulla 7 todetaan esityksestä annettujen lausuntojen yhteydessä, *että "esityksen päätavoitteena on kyseessä olevien lailla säädettyjen toimintojen jatkuminen liikenneturvallisuusmaksua koskevan lain tullessa voimaan 1.1.2017 siten, että rahoitus- ja ohjausmallin muutostarpeet on tarpeellisilta osin otettu huomioon. Esitettyjen tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnan järjestämistä ja siihen liittyvien toimintojen yhdenmukaistamista sekä julkisten hallintotehtävien hoitamista ja julkisen vallan käyttöä koskevien näkemysten johdosta on kuitenkin asiallista käynnistää jatkokeskustelu ja -valmistelu."* Oikeusministeriö toteaa, että asiayhteydestä ei käy ilmi, onko edellä todettu yhteenvetoa annetuista lausunnoista vai liikenne- ja viestintäministeriön kanta asiaan. Joka tapauksessa oikeusministeriö pitää tärkeänä, että tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnan järjestämistä tarkastellaan asianmukaisesti PL 124 §:n näkökulmasta. Edelleen olisi syytä arvioida, mistä syistä tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinta on perusteltua edelleen järjestää esitetyllä tavalla. Tätä ei ole esityksessä perusteltu.

PL 124 § ja säädöstekniikka

Kuten edellä on mainittu, viittausta hallinnon yleislakeihin ei enää nykyisin ole perustuslain 124 §:n takia välttämätöntä sisällyttää lakiin, kun yksityinen toimija hoitaa julkista hallintotehtävää tai käyttää julkista valtaa. Tältä osin on kuitenkin otettava huomioon se, että julkisuuslain soveltaminen on lain soveltamisalasäännöksissä kytketty julkisen vallan käyttöön. Jos hallinnon yleislakeihin halutaan esimerkiksi sääntelyn selkeyden vuoksi viitata (nk. informatiivinen viittaus), viittauksen on katettava kaikki hallinnon yleislait kuten 2. lakiehdotuksen 15 §:ssä. Mainitun 15 §:n 1 momentti julkisuuslain soveltamisen osalta on muotoiltu epätavanomaisesti koskemaan tutkijalautakunnan jäseniä, asiantuntijoita ja Liikennevakuutuskeskuksen toimihenkilöitä, eikä viittaamaan itse organisaatioon. (Liikennevakuutuksen, tutkijalautakunnan ja sen asiantuntijoiden toimintaan sen hoitaessa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia.)

Esityksen 2. lakiehdotuksen 6 §:n 4 momentin mukaan Liikennevakuutuskeskus voi sopia onnettomuustutkintaa ja sen tulosten käyttöä koskevasta yhteistyöstä viranomaisten ja valtion laitosten kanssa. Oikeusministeriö muistuttaa, että toimivaltaa julkisen vallan käyttöön ja julkisia hallintotehtäviä ei voi perustaa sopimuksin.

Esityksen 2. lakiehdotuksen 11 §:n 2 momentin mukaan Liikennevakuutuskeskus ja tutkijalautakunnat voivat tehdä teknisluonteisia korjauksia ja täydennyksiä onnettomuustutkintarekisterin tietoihin myös tutkintaselostuksen antamisen jälkeen. Kyseisen säännöksen suhde henkilötietolain 29 §:ään (tiedon korjaaminen) tulisi tehdä selväksi. Turhaa erityissääntelyä sekä ylisääntelyä on syytä välttää.

Esityksen 5 §:n 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että tutkijalautakunnat toimivat tutkintaa suorittaessaan itsenäisesti, riippumattomasti ja puolueettomasti. Asiassa jää epäselväksi, mitä ehdotetulla säännöksellä tarkoitetaan ja suhteessa mihin ne olisivat itsenäisiä, riippumattomia ja puolueettomia

Luonnoksen 2. lakiehdotuksen 4 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että yhteistyöryhmä hoitaa 4 §:n 1 kohdassa mainittua Liikennevakuutuskeskuksen poikkihallinnollista yhteistyötä ja se korvaa tutkinnan neuvottelulautakunnan. Lisäksi esitysluonnoksessa yhteistyöryhmän kohdalla todetaan, että *”vuoden 2019 alusta lähtien maakuntien lakisääteiseksi tehtäväksi on ehdotettu säädettäväksi mm. liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, alueellinen tienpito, maankäytön yhteistyö sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun. Näiden tehtävien avustamiseksi Liikennevakuutuskeskus voisi huolehtia myös verkottumisesta maakuntien liikenneturvallisuustyötä tekevien tahojen kanssa.”* (s. 11) Voimassaolevan tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta annetun lain mukaan tutkintaa ohjaa liikenne- ja viestintäministeriön asettama liikenneonnettomuuksien tutkinnan neuvottelukunta. Esitysluonnoksen mukaan neuvottelukunnan korvaa yhteistyöryhmä (s. 9). Luonnoksesta ei ilmene, mikä elin ohjaa tutkintaa vastaisuudessa ja minkä vuoksi neuvottelukunta on tarkoitus korvata yhteystyöryhmällä. Myös yhteistyöryhmä ja sen toiminta jää luonnoksessa epäselväksi. Yhteistyöryhmää ei mainita 2. lakiehdotuksen lakitekstissä. Mikäli yhteistyöryhmä avustaa viranomaista lakisääteisissä tehtävissä, tulee senkin asemaa tarkastella perustuslain 124 §:n näkökulmasta. Lisäksi oikeusministeriö muistuttaa, että esityksen yksityiskohtaisilla perusteluilla ei voida säätää, ja yksityiskohtaisten perusteluiden tulee olla yhtenevät ehdotettujen säännösten kanssa.

Henkilötiedot ja salassapito

Esityksen 2. lakiehdotuksessa säädetään useassa kohdin Liikennevakuutuskeskuksen ja tutkijalautakuntien laajasta tiedonsaantioikeudesta. Esityksen 1 §:n 2 momentin mukaan jos tässä laissa tarkoitettu liikenneonnettomuus tutkitaan turvallisuustutkintalain mukaisesti, tutkinnan tiedot ovat myös tämän lain mukaisen tutkintajärjestelmän käytettävissä. Edelleen 6 §:n 3 momentin mukaan poliisin ja muun viranomaisen on luo-

vutettava keräämänsä tutkinta-aineisto tutkijalautakunnan käyttöön tämän aloitettua toimintansa.

Tutkijalautakunnalla on 2. lakiehdotuksen 8 §:n 1. momentin mukaan oikeus tarkastaa esineitä ja perehtyä sellaisiin viranomaisen asiakirjoihin sekä tiehen ja ajoneuvoihin liittyviin muihin asiakirjoihin tai tietoihin, joilla on todennäköisesti merkitystä tutkinnassa. Edelleen tutkijalautakunnalle on säädetty hyvin laaja tietojensaantioikeus 2. lakiehdotuksen 9 §:ssä. Sen mukaan tutkijalautakunnalla on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada viranomaisilta, laitoksilta tai muilta julkista tehtävää hoitavilta muun muassa liikenneonnettomuuteen osallisen terveydentilaa koskevat tiedot, tarpeelliset tiedot asiaa koskevan poliisi- ja esitutkinnan aineistosta ja kuolemansyynselvityksestä sekä muut tutkinnan suorittamiseksi tarpeelliset tiedot. Ilmeisesti tähän ”muut tutkinnan suorittamiseksi tarpeelliset tiedot” ryhmään on ajateltu kuuluvaksi tiedot ajoneuvoliikennerekisterissä annetussa laissa tarkoitetuista liikennerikoksista, koska nämä tiedot esityksen 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan talletetaan onnettomuustutkintarekisteriin.

Onnettomuustietorekisterin käyttötarkoituksesta ei ole laissa säädetty ollenkaan, vaikka 2. lakiehdotuksen 14 §:ssä listataan, mitä tietoja kyseiseen rekisteriin talletetaan. Henkilörekisterien käyttötarkoitussidonnaisuusvaatimuksesta seuraa, että jos henkilörekisteristä on tarpeen säätää erityislaissa, samassa yhteydessä on määriteltävä rekisterin käyttötarkoitus samoin kuin rekisterinpitäjä.

Oikeusministeriö toteaa, että esityksessä on säädetty tutkijalautakunnille ja Liikennevakuutuskeskukselle erittäin laajat tiedonsaantioikeudet (esimerkiksi poliisin ja muun viranomaisen keräämä tutkimusaineisto ja mm. terveydentilatiedot), jotka kohdistuvat erityisesti viranomaisilla olevaan pääsääntöisesti salassa pidettävään tietoon. Tämän vuoksi esimerkiksi tietojen luovuttamista ja julkisuuslain soveltamista koskeva sääntelyn asianmukaisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Esityksen 2. lakiehdotuksen 14 §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että onnettomuustietorekisteristä saadaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tietoja käytettäväksi tieteellisessä ja tilastollisessa tutkimuksessa sekä viranomaisille käytettäväksi liikenneturvallisuustyössä. Oikeusministeriö toteaa yllä esitettyyn viitaten, että kyseinen momentti on hyvin epätarkka. Sallittaessa salassa pidettävien arkaluonteisten henkilötietojen luovuttaminen tulee osoittaa, mihin ja ketä koskeviin tietoihin velvollisuus luovuttaa tietoja tai oikeus saada niitä ulottuu sekä miten luovutusvelvollisuus tai tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen saamisen välttämättömyyteen. Viranomaisen tietojenluovutusmahdollisuus ja tietojensaantioikeus ovat perustuslakivaliokunnan mukaan voineet liittyä tietyn tarkoituksen kannalta tarpeellisiin tietoihin, jos tietosisällöt on lueteltu laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole tällä tavoin lueteltu, sään-

telyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus tietojen välttämättömyydestä tietyn tarkoituksen kannalta. (ks. Lainkirjoittajan opas jakso 12.5.7 ja esim. PeVL 65/2014 vp). Esitetyssä muotoilussa vaikuttaa siltä, että laissa mahdollistettaisiin hyvin laajojen salassa pidettävien aineistojen luovuttaminen ilman minkäänlaisia rajoituksia tieteelliseen ja tilastolliseen tutkimukseen (terveydentilatiedot, liikennerikostiedot, kaikki muut 9 §:n nojalla saadut tiedot ja muutoin saadut onnettomuuteen liittyvät tiedot") vrt. esimerkiksi mallina käytetty turvallisuustutkintalaki 39 §:n 1 mom.

Esitysluonnoksen 2. lakiehdotuksen 15 §:n 3 momentin mukaan henkilön rekisteritiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana tutkintaselostus on annettu. Asiassa jää epäselväksi, onko olemassa tilanteita, joissa tutkintaselostusta ei anneta? Mikäli näin on, olisi säännös syytä muotoilla tavanomaisempaan muotoon siten, että tietojen rekisterissäpitämisaika lasketaan siitä, kun tiedot on lisätty rekisteriin.

Säädösteknisiä huomioita

Luonnoksen 2. lakiehdotuksen 8 §:n 2 momenttiin poliisin antamasta virka-avusta ei tarvitse sisällyttää viittausta poliisilakiin.

Tutkinnan keskeyttämisestä säätäminen kuuluisi pikemminkin 2. lakiehdotuksen 12 §:ään eikä soveltamisalaa koskevaan 1 §:n 2 momenttiin. Edelleen esitysluonnoksessa jää epäselväksi, onko kysymys tutkinnan keskeytyksestä vai päättymisestä eli onko tutkijalautakunnalla vielä tarkoitus näissä tilanteissa jatkaa keskeytynyttä tutkintaa vai onko tutkinta Onnettomuustutkintakeskuksen tutkinnan alkaessa jo kokonaan päättynyt? Olisiko siten oikeampi termi tässäkin tutkinnan päättyminen?

Esityksen 2. lakiehdotuksen 10 §:ssä säädettäisiin, että tutkijalautakunnan on tutkinnan kestäessä pyydettäessä annettava vahinkoa kärsineelle, surmansa saaneiden lähiomaisille ja niille, joihin onnettomuuden vaikutukset muuten saattaisivat ulottua, tietoja tutkinnan kulusta sekä tilaisuus esittää käsityksensä tutkintaan mahdollisesti vaikuttavista asioista. Esityksestä ei käy ilmi, onko 10 §:n sisältöä tarkasteltu hallintolain ja julkisuuslain näkökulmasta (mm. tiedottaminen, neuvonta). Päällekkäistä sääntelyä hallinnon yleislakien kanssa on syytä välttää.